

JORDI PLAY
“Les llistes han d’agrupar bona part de Reagrupament, projectes com el de Laporta i algunes individualitats”

“Carretero i Laporta s’haurien de reunir més”

El sociòleg Salvador Cardús opina sobre la crisi ‘express’ de Reagrupament, amb dimissió i tornada del seu president, Joan Carretero.

Heu participat en diversos actes de Reagrupament, tot i que no hi esteu associat. Creieu que la crisi express de Reagrupament –amb dimissió fantasma i ràpida tornada de Joan Carretero i onze membres de l’executiva– és un episodi més de la cíclica subdivisió de les famílies independentistes?

—Ja fa mesos que segueixo amb mol-

ta atenció aquesta associació que es diu Reagrupament, perquè és fàcil de constatar que hi ha un gruix important de ciutadans disposats a fer una opció política independentista, però estan insatisfets amb els models que ofereixen el sobiranisme de Convergència i aquest independentisme d’ERC que ha pagat el preu elevadíssim de participar en dos governs tripartits, a més de conflictes

interns. Hi ha un sector important d’independentistes catalans que, si no hi ha una opció diferent, a les eleccions vinents es quedarà a casa. Per tant, segueixo amb atenció Reagrupament, com també els moviments que fa Joan Laporta i alguns altres fets: les consultes, etc.

—Però també heu participat en actes de l’associació.

—Com que és conegut el meu compromís amb la independència de Catalunya, en alguns casos aquestes organitzacions em demanen de participar en els seus actes, cosa que ha passat en tres o quatre ocasions amb Reagrupament, i no he tingut cap inconvenient a explicar les meves idees en aquests auditoris. Però, més enllà d’això, no tinc cap vinculació amb l’organització i, per tant, la informació que tinc és la que és pública i la que puc aconseguir per alguns amics, que ni tan sols és informació dels directius d’aquestes organitzacions, amb els quals no tinc una relació continuada. Per tant, no tinc totes les claus. En tinc algunes.

—Quina ha estat l'arrel del conflicte?

—Des del meu punt de vista, darrere aquest conflicte que s'ha resolt en 48 hores hi ha el fet que Reagrupament no té ben definida l'estratègia electoral. Com a associació, ha funcionat molt bé: és espectacular el creixement que ha fet, amb 3.500 associats en pocs mesos. És molt interessant de veure el perfil dels associats, perquè, al contrari d'allò que es diu, no són ressentits de la política: no hi ha molts ex-militants d'Esquerra, per exemple. N'hi ha, de diversos àmbits i partits, però no són el gruix de Reagrupament. Al capdavant de les organitzacions territorials hi ha perfils professionals molt bons. Per primera vegada, tenim un independentisme que no convoca només el *freakisme* independentista tradicional, sinó que convoca professionals de nivell mitjà —metges, enginyers, economistes—, gent de classe mitjana i de mitjana edat (35-45 anys) i gent que té una gran ambició per a aquest país.

—Per què dieu que la raó del conflicte és que no té definida l'estratègia electoral?

—Pel que jo he vist, no té una estratègia per a convertir aquesta associació en una presència electoral. Té constituït un partit amb unes sigles, però una associació no és una organització adequada per a presentar-te a unes eleccions. Una associació horitzontal, molt assembleària, no facilita les decisions estratègiques, no facilita l'elaboració d'un programa electoral. I menys encara una associació tan jove. Si tingués deu anys potser hauria pogut destil·lar uns lideratges i uns continguts molt definits, però, com que és jove, encara és molt heterogènia. Crec que això que ha passat és un xoc entre la lògica associativa i les primeres predecisions que s'hauran de prendre en la perspectiva d'una convocatòria electoral. Serà difícil d'encaixar aquestes dues lògiques. Amb un problema afegit: tot fa pensar que hi ha expectatives bones per a un projecte independentista de perfil nou que no s'ajusti, o que trenqui, la dinàmica partidista actual, però seria molt important que no es presentés de manera fragmentada: que no hi hagués en Laporta i, a més, Reagrupament i a més els de Suma Independència i tots anessin a pescar a la mateixa bassa. El vot no únicament quedaria dividit, sinó que entre ells es neutralitzarien. Una co-

“No ha passat res de greu. De tensions d'aquesta mena n'hi haurà més”

sa és la lògica de l'associació i una altra, la lògica electoral, que haurà de tenir en compte com cal actuar per assolir una presència electoral no fragmentada.

Sense saber el detall, crec que hi ha hagut un xoc entre uns pocs —i centrats a Tarragona, sobretot— que es pensaven que si Reagrupament es presentava sol tindrien més oportunitats d'obtenir un lloc actiu i visible, i una altra lògica, la majoritària de la junta —els dotze que van fer el gest de dimissió— que creuen que cal pensar la lògica electoral amb uns altres criteris. No podia ser que hi hagués ambigüitats i confusions. Si la manera de procedir de Carretero ha estat la més adient...

—Us ha semblat adient?

—És possible que, en la lògica interna, fos una bona manera, però des del punt de vista de la recepció del gest ha estat terriblement confusori. I, principalment, per als associats, que no han tingut informació directa. A més, ja sabem que hi havia mitjans de comunicació que no tenien especial simpatia per l'independentisme, però costa d'entendre com es pot fer una interpretació tan malèvola o tan malintencionada d'un conflicte relativament fàcil d'entendre i localitzat. I resolt amb molta delicadesa.

No ha passat res de greu. Penso que de tensions d'aquesta naturalesa n'hi haurà més d'aquí a les eleccions. S'hauria de demanar a Reagrupament que les gestionés d'una manera més clara: no per una qüestió d'imatge pública, sinó perquè l'associat necessita informació. Parlem d'una gent molt activa i molt implicada en la participació política, que necessita una informació molt més directa i al minut. No crec que tinguí més conseqüències.

—Sí que hi ha hagut una divergència entre com s'havien de fer les llistes, nacionals o per circumscripcions...

—Però la llista que s'ha de presentar a les eleccions no ha de ser una llista en clau estrictament interna de Reagrupament... Si parléssim de com es representen els territoris en els òrgans directius de l'associació Reagrupament, ja estaria bé, però parlen de llistes electorals. Es podrien fer unes primàries si només es presentessin els de Reagrupament, però,

si la perspectiva dels dirigents actuals de Reagrupament inclou alguna vinculació amb uns altres projectes independentistes, s'entén la cautela a no desencadenar les expectatives dels associats.

—Suggeriu que l'opció més lògica per a Reagrupament seria presentar una llista electoral d'acord amb unes altres associacions, partits o plataformes?

—Sí. O amb unes altres persones. No parlem d'un partit que es presenta a les eleccions. No és un partit de dretes o esquerres, amb un programa que es presentarà. No parlem d'això. En un moment excepcional per al país —de tancament d'horitzons nacionals, de constatació que l'Estatut no resol els problemes fonamentals de les reivindicacions nacionals catalanes—, algú, ni que sigui transitòriament, ha de trencar això que jo he anomenat “la rateta nacional”, la rateta en què s'ha convertit el Parlament de Catalunya: actualment hi ha gent i partits que, amb independència de les seves qualitats personals i dels seus programes polítics, estan atrapats en una lògica que no els permet d'avançar.

En aquesta lògica excepcional, i vist que això no és cap partit, sinó una mena de moviment, crec que les llistes han d'agrupar bona part de Reagrupament —que vincula una bona base social— i uns altres projectes de naturalesa més personal, com el de Joan Laporta o unes altres individualitats (si hi ha independentistes amb capacitat de lideratge que es comprometen, potser se'ls ha de fer un lloc).

—Vós?

—Jo no tinc cap expectativa de ser-hi, però em sembla raonable que puguin tenir les mans lliures a fi d'aconseguir la millor plataforma electoral per a tenir el millor resultat possible a les eleccions. És això, que han d'explicar als seus associats. I posar-hi seny i contenir expectatives personals.

—Reagrupament havia preconitzat des del començament la “regeneració democràtica”. Aquest cas ja desvirtua aquesta voluntat inicial?

—No. Crec que no. I espero que no. Quan Reagrupament, pel que he llegit, parla de regeneració democràtica ho fa en la lògica política nacional. Ells són

una associació i, sempre que es garanteixin els procediments associatius, ja garanteixen la democràcia. L'una cosa no implica l'altra. Hi ha hagut un conflicte de definició d'estratègies a la junta –lògica, perquè fa quatre dies que es coneixen i no n'havien parlat mai. S'ha d'entendre que tot és una mica precipitat. L'assemblea que van fer i els documents que van aprovar ja eren una mica precipitats, a parer meu. Però la política té els seus ritmes. Necessiten madurar. Ara bé, una cosa és la dinàmica de l'associació i una altra, l'estratègia electoral. L'associació ha de marcar directrius, donar base social, facilitar que hi hagi gent voluntària per a treballar amb vista a les eleccions –com va passar a les consultes–, però l'associació no s'ha de presentar. Jo els aconsellaria que no ho fessin: és bo que hi hagi una distància gran perquè l'una cosa no posi en perill l'altra. Un fracàs electoral no pot arrossegar l'associació. I la transversalitat i les contradiccions internes de l'associació no poden traduir-se en una olla de grills al Parlament. Són dos plans diferents. Reagrupament associació tampoc no ha de preparar el programa electoral dels qui s'han de presentar. Els qui es presentin han d'elaborar el programa electoral i els qui, en aquesta llista, siguin de Reagrupament hauran de forçar que les idees fundacionals de Reagrupament hi siguin representades. Però si n'hi ha més, els altres hi hauran de dir la seva.

—**Les llistes són a les beceroles?**

—Potser va més avançat que no em penso, però crec que hi ha un cert endarreriment en la presa de decisions. Potser aquest conflicte s'explica per aquesta raó. Però la regeneració democràtica té a veure amb el fet de portar al Parlament la famosa llei electoral que no tindrem ara; amb l'ordenació del territori, que ara acabarà essent una cosa secundària; té a veure amb les incompatibilitats; té a veure amb la manera com s'organitza l'administració perquè sigui més eficaç... La radicalitat democràtica és allò que aquesta gent exigirà al Parlament de Catalunya. Com més democràtics siguin –crec jo–, més a prop serà la independència.

—**Per les declaracions que han bescanviat Joan Carretero i Joan Laporta aquests dies, pot semblar que els possibles acords entre ells**

JORDI PLAY

“La gent s'esgarrifaria de la poca conversa que hi ha hagut entre ells [Carretero i Laporta], tot i que continuament es fan declaracions d'amor”

dos siguin la causa d'aquestes diferències a la junta.

—Fins on puc saber no hi ha acords, només alguna conversa. Fins i tot la gent s'esgarrifaria de la poca conversa que hi ha hagut entre ells, tot i que continuament es fan declaracions d'amor: Laporta diu que Carretero és fantàstic i Carretero diu que Laporta és fantàstic. Un esperaria que...

—**...hi haguera hagut una nit d'amor?**

—Exacte. La meva impressió és que, com més es prediquen aquestes afini-

tats, més s'oculten les dificultats per a aquestes afinitats. Tinc la impressió que s'haurien d'haver reunit molt més. També és cert que el senyor Laporta té un calendari personal propi i, per tant, hi haurà coses que no podrà precipitar i decisions que encara no ha pres. Per tant, aquí es combinen les presses de Reagrupament per a aclarir coses, la lentitud de Laporta a aclarir-les i em temo que, més enllà de les declaracions d'amor, no hi ha pactes grans ni petits. La meva especulació és que només hi ha cartes d'amor bescanviades... i potser només a través

dels mitjans de comunicació: no sé ni si ells s'han enviat cap carta.

—**Laporta pot aplegar l'independentisme de dretes i esquerres?**

—Pot aplegar aquest independentisme antic –vull dir de fa deu anys, aquell que en Barnils anomenava “independentisme tranquil”– que no ha vist complertes les expectatives amb l'oferta electoral actual. No tan sols per Esquerra, també per Convergència. I ara, no per culpa dels partits sinó de l'Estatut, s'ha fet visible la inutilitat de determinades estratègies d'aquests partits i ha quedat en evidència la inutilitat d'algunes ambigüitats que en uns altres moments s'acceptaven com a camí per a anar avançant. Hi ha aquest independentisme insatisfet i tot un nou independentisme –que no havia pres la decisió sobre tot això. I... on se situa? A la dreta o a l'esquerra? En el punt en què som no és situat gaire clarament ni en un lloc ni en un altre: són classe mitjana, de posicions liberals en uns aspectes, conservadors en uns altres i progressistes en terceres qüestions. No és un perfil clarament de dretes o clarament d'esquerres. Un dels errors que ha fet Esquerra és voler accentuar aquesta dimensió d'esquerres. No dic que això no doni més coherència –que és evident que sí que en dona–, però no és segur que el seu electorat s'acomodiés a això –no parlo de la militància, sinó de l'electorat. El que pugui aglutinar Laporta és molt heterogeni i també molt popular. Fins i tot amb un punt de populisme: gent que no entén gaire en política pot sentir-se seduïda per un personatge que té carisma i ha sabut fer que el Barça guanyés. Com tampoc no podem su-

posar que tothom qui vota PSC sigui socialista –si agaféssim cada votant i li demanéssim què pensa del socialisme, molts no sabrien ni què punyetes és–, tampoc molts votants que volen la independència no serien capaços de precisar gaire cosa més de quin és el contingut d'aquesta independència.

—**Aquest populisme beneficia o perjudica la marca electoral que es present?**

—Electoralment, la beneficiarà. No és que m'agradi el populisme, però que em diguin els socialistes si no aprofiten el populisme de Zapatero o si Convergència no ha recorregut mai al populisme del seu líder, o que em diguin si els èxits de Carod-Rovira no eren fonamentats en el populisme del personatge, que el va explotar fins on va poder. I em sembla recordar que Montilla es va voler fotografiar amb Laporta, que Mas es va voler fotografiar amb Laporta i també Puigcercós s'hi va voler fotografiar. Quan el populisme els va a favor no hi fan cap mena de fàstic. Allò que hi pugui haver de populisme –que vol dir un personatge mediàtic, amb capacitat comunicativa i amb notorietat feta– beneficiarà.

—**I més enllà dels beneficis electorals, el populisme serà bo per a l'independentisme?**

—No ho sé. Depèn de com ho facin. El populisme es pot posar al servei d'un projecte sòlid o pot acabar fent impossible un projecte sòlid. Les coses estan per decidir. Hi ha raons per a tot: per a pensar que no els serà fàcil –tant el perfil de Laporta com el de Carretero són perfils poc dúctils, i tot allò que tenen de virtut,

per la seva solidesa i el seu caràcter, pot ser un inconvenient per a unes polítiques que demanen molta mà esquerra– i també per a pensar que podria ser bo que en moments excepcionals hi hagués models excepcionals: repeteixo que no parlem d'un partit polític, sinó d'una associació i en uns moments especials en què caldria introduir elements de ruptura en un Parlament enquistat que és incapaç de fer anar endavant les lleis que ambiciona el país.

—**Les enquestes i els mitjans diuen que el nombre d'independentistes creix. Podria donar-se la paradoxa que, malgrat això, el Parlament de la legislatura vinent tingués menys escons independentistes que no ara?**

—Podria passar. Aquí hi hauria una responsabilitat en la història recent per part d'Esquerra Republicana: depèn si ha tingut prou cura d'aquell resultat del 2003 o no, i si ha fet res per mantenir-lo i fer-lo créixer. Si Esquerra té una pèrdua de representants, haurem de demanar a Esquerra com és que els ha perduts. I si les alternatives independentistes que puguin arribar a través d'experiments personals o de moviments com Reagrupament no són capaces de cristal·litzar en una oferta electoral serà culpa de Reagrupament i aquestes opcions personals. Pot passar. Això no vol dir que no hi hagi aquest gruix d'independentisme discontent. A mi em semblaria delicat –no dic perillós, perquè algú ho interpreta com una amenaça– que aquest independentisme hagués d'estar quatre anys més sense representació política.

Àlex Milian

raimon^{en} **concert**

organitza: **VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA**

OLYMPIA
TEATRO

teatre Olympia de València
23 de Febrer de 2010 a les 22h.
Preus: 10 €-15 €
Venda d'entrades en taquilla i en:

més info: www.uv.es/cultura